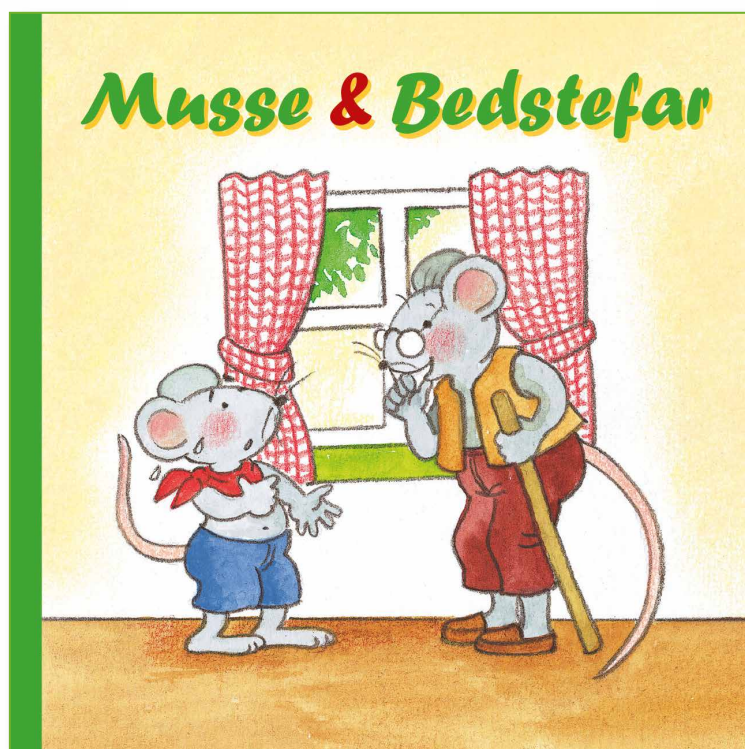
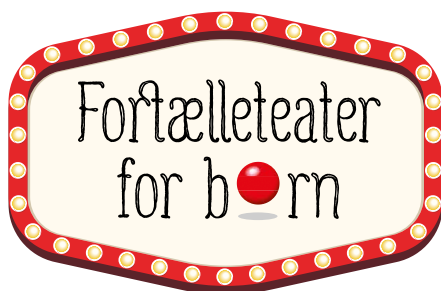

FORTÆLLEFOLDER

– inspiration til højtlesning, aktiviteter,
kreativ leg, skabeloner m.m

Anbefales til børn fra ca. 3 år

Til dig, der arbejder professionelt med børn

Med Fortælleteatret er det vores ønske at give børn en masse gode oplevelser med bøger. Når du arbejder med højtlesning og en dialogisk og kreativ tilgang til historier, får børnene mod på og lyst til at læse mere. Den dialogiske læsning understøtter samtidig det pædagogiske arbejde med sprogudvikling. Dialogen omkring historierne er nemlig med til at styrke børnenes literacy-kompetencer, dvs. børnenes færdigheder i forhold til at afkode, forstå og bruge talesproget og forskellige skrifttegn.

Fortællefolderen

I fortællefolderen finder du vejledning og inspiration til arbejdet med Fortælleteatret. Hver folder består af en kort introduktion samt en vejledning til dialogisk læsning. Herudover finder du information om den enkelte tekst og dens tematikker samt spørgsmålsforslag til samtalen om historien. Derudover får du forslag til sprogudviklende pauselege og kreative aktiviteter, som man kan lave med børnene efter højtlesningen.

Sprogboblen

I sprogboblen kan du finde udvalgte *hverdagsord* og *bogord* fra historierne, som kan integreres i den dialogiske læsning og i samtalen om historien med det formål at styrke og øge børnenes ordforråd. Hverdagsordene henvender sig især til de alleryngste børn og er ord, som børnene nemt kan relatere til. Bogordene henvender sig til de lidt større børn og er mere udfordrende og abstrakte ord samt udtryk og begreber, vi møder i historien. Man kan også vælge at bruge nogle af ordene i lege og aktiviteter med børnene.

Spørgsmålene

Efter højtlesningen kan man afrunde emnet, som bogen handler om, gennem en samtale med børnene. Her kan man både bruge åbne og lukkede spørgsmål. Lukkede spørgsmål har ofte et enkelt svar og er nemme at svare på, hvilket støtter de yngste børn. Åbne spørgsmål kræver mere refleksion, kan have flere svar og åbner op for en længere dialog med de lidt større børn.

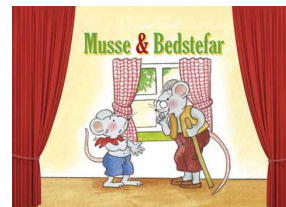
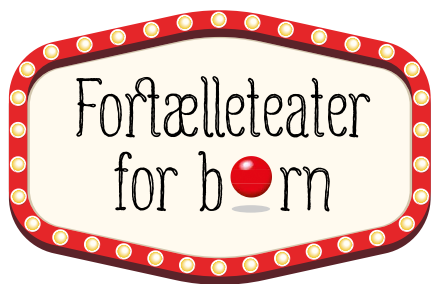
Aktiviteter og pauselege

Barnets succes med sprogtilegnelse forstærkes, når man afslutter højtlesningen med en fysisk eller kreativ aktivitet. Derfor findes der til de enkelte historier også udvalgte aktiviteter, som man kan lave med børnene, og som alle er med til at styrke børnenes sproglige udvikling.

Din rolle

Du spiller en særlig stor rolle i forhold til den oplevelse og læring, som børnene får ud af Fortælleteatret. Hvis du bruger stemmen og kroppen på en dramatisk måde, når du læser, understøtter du børnenes forståelse og tilegnelse af sproget. Du kan f.eks. variere dit toneleje, kropssprog og stemmeleje. Du og dine kollegaer kender børnegruppen bedst. Du må derfor gerne tilpasse anvisningerne i folderen til de børn, du arbejder med, – og f.eks. udvælge nogle enkelte ord fra sprogboblen, som I vil arbejde med. I kan også selv vælge, hvilke spørgsmål I bruger, eller hvilke aktiviteter I skal lave efterfølgende.

Rigtig god fornøjelse med højtlesningen!

I *Musse og Bedstefar* er den lille Musse trist og gnaven, fordi han er lille, grå og kedelig – og slet ikke spor farlig. Heldigvis får Musse det bedre af at snakke med bedstefar, som er virkelig god til at trøste. Historien er en lille fabel, der lægger fint op til en snak om, at man faktisk er god nok, når man bare er den, man er.

Dialogisk læsning

I dialogisk læsning er fokus på samtalen mellem dig og børnene. Den voksne læser på en måde, der inddrager børnene undervejs i læsningen og gør dem til en aktiv del af historien. Den løbende samtale understøtter forståelsen af handlingen og består af børnenes (og dine) umiddelbare betragtninger og kommentarer. I dialogisk læsning er der et *før*, *under* og *efter* læsningen.

Før læsningen:

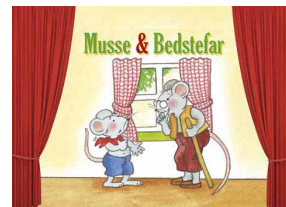
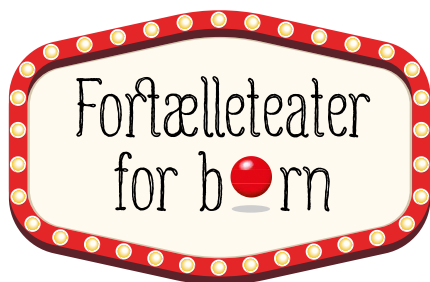
- Læs historien igennem, før du læser den med børnene, så du kender den godt.
- Øv dig i at læse op med indlevelse og dramatisering (f.eks. forskellig stemmebrug).
- Læs spørgsmålene, så du kender dem og evt. kan integrere nogle af dem under læsningen.
- Saml en gruppe børn – gerne en mindre gruppe med omtrent samme sproglige udvikling.
- Skab en hyggelig ramme for selve oplæsningen.
- Byd velkommen til Fortælleteatret – skab jeres helt egen unikke introduktion til teateroplevelsen.
- Drøft kort forsiden til historien og spørg, hvad børnene tror, historien kommer til at handle om.

Under læsningen:

- Giv dig god tid til oplæsningen.
- Variér toneleje, kropssprog og stemmeleje for at understøtte børnenes forståelse.
- Drøft handlingen undervejs, hvor det er relevant og oplagt.
- Brug sprogboblen: Her forklares ord, udtryk og vendinger fra historien.
- Lyt til børnenes kommentarer og følg deres umiddelbare nysgerrighed.
- Vær anerkendende i din dialog; det understøtter barnets mod og lyst til at tale.

Efter læsningen:

- Efter læsningen kan man vha. spørgsmålene afrunde emnet, bogen handlede om.
- Tænk over, om du skal bruge lukkede eller åbne spørgsmål – eller begge dele.
- Lad samtalen give børnene mulighed for at reflektere over det, de har hørt, set og lært.
- Inddrag så vidt muligt børnenes umiddelbare refleksioner i samtalen.
- Efter samtalen kan man arbejde med de udvalgte aktiviteter, som relaterer sig til historien.

Spørgsmål til *Musse og bedstefar*

Efter højtlesningen kan man samtale med børnene om historien og afrunde emnet, som bogen handler om. Samtalen giver børnene mulighed for at reflektere over det, de har hørt, set og lært. Herunder følger nogle bud på spørgsmål til historien. Det er op til dig som oplæser, om du foretrækker at integrere nogle af spørgsmålene undervejs i højtlesningen, hvis der opstår et naturligt tidspunkt for dette, eller om du vil vente med dem alle til efter læsningen. Du skal gøre det, der falder dig mest naturligt. Du kan også finde på flere spørgsmål, hvis der er tid til det, og hvis børnene er motiverede.

Din intro:

Nu har I hørt historien om Musse og bedstefar og om, hvordan Musse drømmer om at være alt muligt andet end den, han er. Men heldigvis er bedstefar jo god til at trøste. Historien kalder man for en fabel, og en fabel er en lille historie, som tit handler om dyr, der opfører sig som mennesker, og som man kan lære noget af.

Lukkede spørgsmål:

- ”Øv, jeg er lille”, siger Musse. Hvad vil han gerne være? [*stor som hunden på gårdspladsen*]
- Hvorfor er det smart, at Musse er lille? [*han kan pile rundt og spise pølse uden at blive opdaget*]
- ”Jeg er bare grå og kedelig”, siger Musse. Hvad vil han være? [*flot og farvestrålende som ræven*]
- Hvorfor er Musses grå pels slet ikke dum? [*fordi han er svær at se og kan gemme sig for jægeren*]
- Musse vil være farlig og skræmme andre. Hvem skræmte Musse, da han lå i foderkassen? [*Åse*]
- Hvordan tror I det lød, da Åse løb ud af stalden? [*arrrrrrrgh*]

Åbne spørgsmål:

- Det var godt, Bedstefar kunne trøste Musse. Hvad lærer Musse? [*At alt det, Musse er: lille, grå og kedelig, med en stor familie og gode venner – netop er de ting, der gør ham til en mus. At der er fordele ved at være lille, hurtig og god til at gemme sig. At han er god, som han er.*]
- Hvad skal I huske, hvis I en dag bliver kede af noget, I ikke kan, er, eller har? [*at I er gode, som I er*]
- Hvad kan I allerbedst lide ved jer selv?
- Kan I nævne en ting, som I er rigtig gode til?
- Opfører Musse sig som en typisk mus? [*nej, for han har tøj på og kan tale*]

Hverdagsord:

surmule, hundehus, pels, farvestrålende

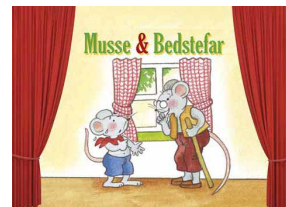
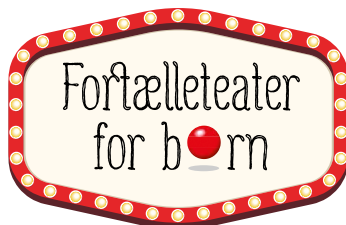
Bogord:

snige sig: at man lister frem uden at blive set

lænkehund: bidsk hund, der står bundet

fadebur: spisekammer

KREALEG og SKABELONER

Filt-mus

Lav den sødeste, lille mus i filt.

OBS. Her skal man have ekstra meget hjælp fra en voksen, da det kræver lidt fingerfærdighed og tålmodighed – både klip og syning tager samlet et par timer.

Se vejledning og skabelon på s. 6-10.

Genbrugsmus

Lav den sødeste musefigur af et toiletrør.

Se vejledning og skabelon på s. 11-13

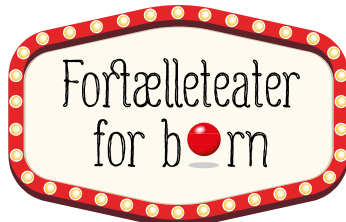

Bevægelsesleg med dyreløde

Dette er en sjov, sansemotorisk leg, hvor alle kan være med!

Kom ud på gulvet og få bevæget jer som dyrene fra Musse og bedstefar-bøgerne samt andre søde dyr.

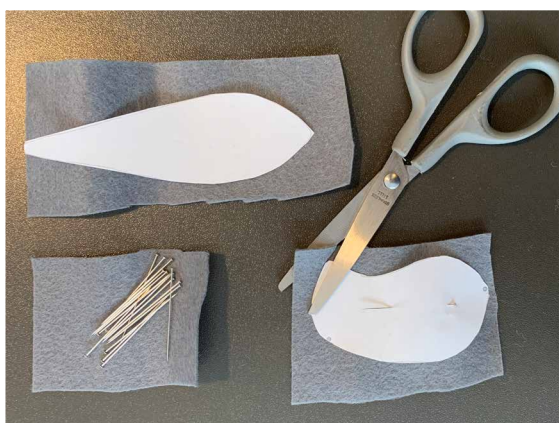
- Mus: Kom ned på gulvet og krum dig sammen. Pibl rundt på gulvet, mens du siger piv-piv.
- Kat: Sæt dig som en kat og slik dig på "poten", mens du siger miav.
- Hund: Hop rundt på gulvet på alle fire, mens du siger vov-vov.
- Ko: Kom ned på alle fire og lad som om, du gumler græs, mens du siger muh.
- Abe: Hop rundt på alle fire, mens du siger uhuh-lyde.
- Giraf: Stræk hals og krop, mens du tager meget store, langsomme skridt.
- Krabbe: Kom ned på alle fire – maven peger op og numsen ned, mens du går sidelæns hen ad gulvet.
- Bjørn: Kom ned på alle fire og gør kroppen tung. Tag langsomme skridt og lav brummelyde.
- Frø: Kom ned på gulvet og hop rundt på alle fire, mens du siger kvæk-lyde.
- Snegl: Kom ned på gulvet og krum jer godt sammen, mens I bevæger jer langsomt fremad.
- Orm: Kom ned på gulvet og læg jer med armene ned langs siden og benene samlet. Orm jer nu fremad så godt I kan.

Du skal bruge:

- Skabelon filtmus
- Grå og brun filt
- Knappenåle
- Blyant
- Synål
- Grå Sytråd til musen
- Brun sytråd til maven
- Tyk, sort tråd til øjne
- Saks
- Bamsefyld

Sådan gør du:

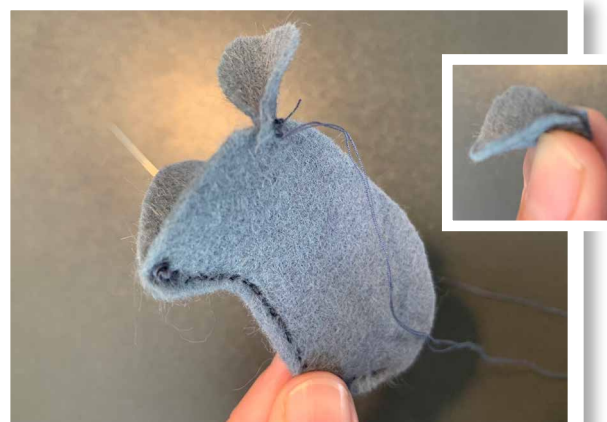
1. Fastgør skabelonen på filt til rygstykket og sidestykkerne med knappenåle og klip ud. Markér begge sidestykker med guideprikker med blyant. (Guideprikkerne skal sidde som på skabelonen)

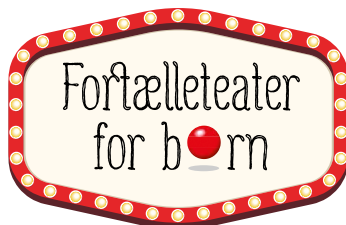
2. Klip de resterende dele ud i grå filt efter skabelonen. Nu har du 2 ører, 1 mave, 1 langt stykke til arme, samt 2 fødder.

3. Sy sidestykkerne sammen langs musens mave, fra næsetippen til den nederste guideprik. Forsøg at sy så små sting du kan, så tæt på kanten som muligt. Hæft ved guideprikken. Nu har du din vrangside.

4. Fold ørets flade ende sammen (se det lille billede) og sy herefter denne del af øret fast på vrangside af musens hoved. Gentag med det andet øre på det andet sidestykke. Ørenes åbne fold skal vende frem.

5. Når ørerne er syet på, skal der hæftes på vrangsidens. NB. NB. Vend herefter for en kort bemærkning vrangsidens indad.

6. Tråd nålen med sort, tyk tråd. Stik nålen igennem og sy 12 sting på stedet, indtil øjet er markeret. Hæft INDE på vrangsidens. Gentag med det andet øje.

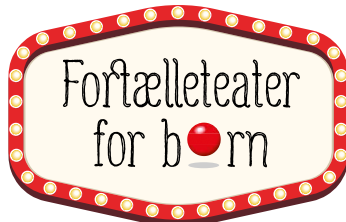
7. Vend igen vrangen UD på musen. Tråd igen nålen med grå sytråd. Fold det ene øre NED på sit eget sidestykke, så øret ligger INDE i musens rette side.

8. Placér rygtykket med den spidse ende helt ude ved musens snude. Sy rygtykket fast på sidestykket oppe ved toppen af musens hoved.

9. Sy nu sidestykket sammen med rygtykket – fra hoved til hale. Når du er færdig, vil det se ud som på det lille billede til herover.

10. Gentag med det andet sidestykke indtil du er 2 cm fra bunden. Start igen ude ved musens næsetip. HUSK at sy øret IND i musens ret.

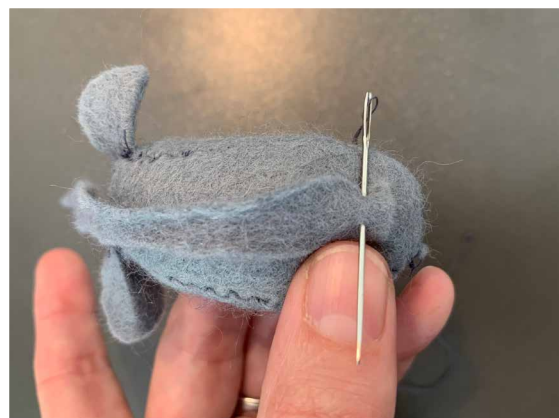
11. Stop med at sy, når du er ca. 2 cm fra bunden. Lad nål og tråd blive i.

12. Brug den bløde ende af en blyant til at vende den rette side på musen ud. Sørg for at musens næsetip og mave bliver skubbet helt ud på plads.

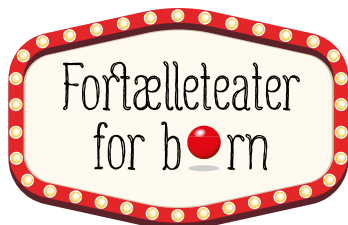
13. Fyld musen med bamsefyld, indtil den har fået den rette form. Sy nu det sidste åbne stykke sammen – indefra og ud – og hæft ved musens numse.

14. Klip et lille, aflangt stykke grå filt (det kan også være lyserødt) til hale. Nulr halen, indtil til den krøller lidt. Sy halen fast med et par sting på midten af numsen.

15. Placer armene under mavestykket, og hæft tråden under armene. Sy maven fast hele vejen rundt med små sting. Hæft under armene, så man ikke ser lukningen.

16. Sy fødderne på med et par sting på numsen.

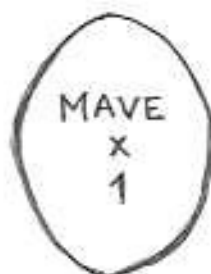
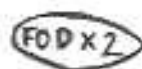
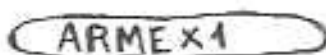

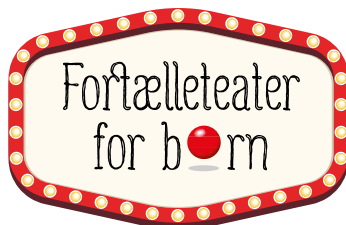
17. Tråd nålen med den sorte, tykke tråd. Sy et par sting, indtil musens mund og snude ser ud, som den skal.

18. Din mus er nu færdig.

Fortælleteater for børn

Du skal bruge:

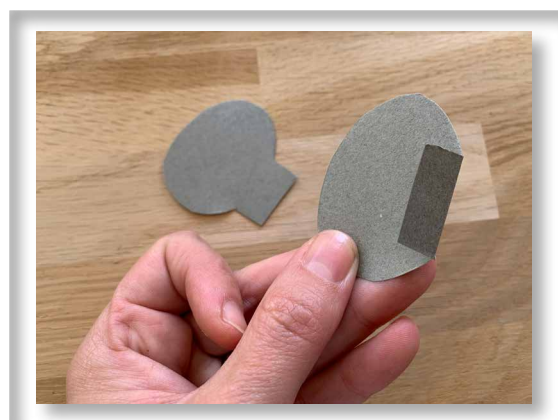
- Skabelon mus i toiletrør
- Grå og lyserød karton
- Saks
- Blyant og sort tus
- Limstift
- Tape
- Piberenser i lyserød
- Selvklæbende rulleøjne

Sådan gør du:

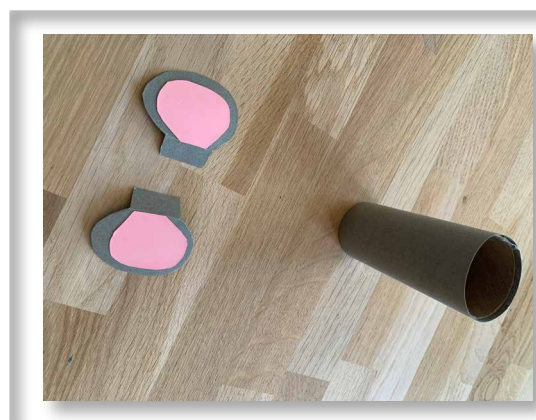
1. Rul grå karton omkring røret og tape fast.

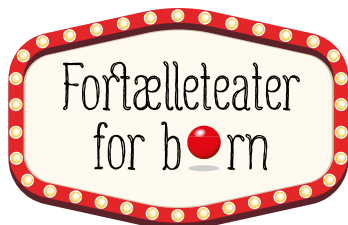
2. Klip ører ud efter skabelonen. Husk at tegne den stiplede linje.

3. Bøj øret, og klip op langs den stiplede linje.

4. Klip de mindre dele ud til ørerne i lyserød karton og lim dem herefter på ørerne.

5. Fold øret langs den stiplede linje ned i røret og tape fast.

6. Tegn ansigt med en sort tus. Man kan også bruge rulleøjne.

7. Lav halen ud af et stykke lyserød piberenser og tape den fast omme på bagsiden af musen.

8. Din mus er nu færdig.

